

Έλενα Μπότση -

Μέλος του Πανελλαδικού Συμβουλίου και
Συντονίστρια της Θεματικής Ομάδας Παιδείας των ΟΠ

Ημερίδα για την Αγροτική εκπαίδευση

Αβερύφειος Γεωργική Σχολή Λάρισας, 29/9/2018

Χαιρετισμός και άνοιγμα της ημερίδας

- Η εκπαίδευση είναι ένας **σημαντικός κοινωνικός θεσμός**, ο οποίος όχι μόνο δεν βρίσκεται στο κενό, αλλά αποτυπώνει κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές δομές και ιδεολογίες. Γι'αυτό πρέπει να την τοποθετούμε σε ένα ευρύτερο πλαίσιο στο οποίο καλείται να δώσει λύσεις σε ζητήματα όχι μόνο επαγγελματικά αλλά διαμόρφωσης πολιτών και κοινωνικών δομών.
- Η εκπαίδευση είναι το όχημα για αλλαγή νοοτροπιών, τρόπων ζωής και πρακτικών.
- Ως Οικολογικό κόμμα δίνουμε **έμφαση στην εκπαίδευση** για την διαμόρφωση αντιλήψεων και στάσεων απέναντι στο περιβάλλον και στη βιώσιμη κοινωνία.
- Επιζητούμε την **βιώσιμη ανάπτυξη**, την **διατροφική αυτάρκεια**, την **τοπικότητα** και αποκέντρωση, την **κοινωνική συνοχή** και δικαιοσύνη.
- Η συζήτηση για την εκπαίδευση στο δημόσιο λόγο **μονοπωλείται από θέματα της ανώτατης εκπαίδευσης**, ενώ δυστυχώς πολύ λίγος λόγος γίνεται για την επαγγελματική μέση εκπαίδευση. Εκεί ακριβώς είναι που πάσχει το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Είναι η μεγάλη 'τρύπα' του συστήματος: από το δημοτικό περνάμε στο λύκειο και στο πανεπιστήμιο. Εμείς θέλουμε να ασχοληθούμε με αυτή την 'τρύπα'.
- Η Ελλάδα ανάμεσα στους ακραίους της επάθλους κατέχει και αυτόν: **τον μεγαλύτερο αριθμό πτυχιούχων ΑΕΙ σε σχέση με τον πληθυσμό της** σε ευρωπαϊκό και ένα από τα υψηλότερα σε παγκόσμιο επίπεδο.
- Αυτό το γεγονός καταδεικνύει και ένα άλλο πρόβλημα: αυτό της **έλλειψης σύνδεσης της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας και τις κοινωνικές ανάγκες**, αλλά και της έλλειψης σχεδιασμού για αλλαγή πλεύσης ενός κοινωνικοοικονομικού μοντέλου που αποδείχτηκε μη βιώσιμο και καταστροφικό.
- Ένα άλλο έλλειμμα από το οποίο πάσχει το εκπαιδευτικό μας σύστημα, πέρα από την τάση **ανωτατοποίησης** που την ταυτίζει εσφαλμένα με την αναβάθμιση (με απλά λόγια μόνο η γνώση που δίνει το πανεπιστήμιο έχει αξία), άλλο έλλειμμα λοιπόν είναι η **θεωρητικοποίηση** της γνώσης: ελάχιστα πανεπιστημιακά τμήματα έχουν **πρακτική άσκηση** (ευτυχώς με αύξουσα πορεία) και μόλις τελευταία εφαρμόζεται πιλοτικά η **μαθητεία** για τα ΕΠΑΛ. Ακόμα και ειδικότητες σε επαγγελματικές σχολές δεν έχουν πρακτική εφαρμογή και άσκηση. Κατά

συνέπεια, η γνώση που παίρνουν οι Έλληνες μαθητές δεν είναι για **χρήση σε πραγματικές συνθήκες**. Ένας ασκούμενος αγρότης δεν έχει πιάσει ποτέ χώμα, ένας ασκούμενος τεχνίτης το κατσαβίδι κλπ. κλπ.

- Αυτή τη στιγμή στην Ελλάδα έχουμε **υπερήλικες αγρότες**, με πολύ **χαμηλή εκπαίδευση**, αγρότες χομπίστες ή ως πάρεργο συμπληρωματικά στην εργασία τους που χρειάζονται εκπαίδευση. Παράλληλα έχουμε μεγάλες εκτάσεις εγκαταλελειμμένων γαιών (**σχολάζουσες γαίες**), κατακερματισμένο κλήρο, εξαρτημένους αγρότες από τις επιδοτήσεις, κ.ά. προβλήματα εν πολλοίς γνωστά και ίσως τετριμμένα.
- Σε κοινωνικό επίπεδο έχουμε ευρεία **αποαγροτοποίηση** δηλ. η αγροτική οικογένεια έχει σχεδόν καταργηθεί δημογραφικά και κοινωνικά. Πεθαίνει ο αρχηγός της αγροτικής οικογένειας δεν υπάρχει συνέχεια της εκμετάλλευσης, ειδικά σε μη ευνοημένες ορεινές και νησιωτικές ορεινές περιοχές.
- **Ελλειμματική και αποσπασματική αγροτική εκπαίδευση**: Στη χώρα μας δεν υπάρχει **καθετοποιημένη και οριζοντιοποιημένη αγροτική εκπαίδευση**: που σημαίνει μία αγροτική σχολή που να προσφέρει διατμηματική γνώση για το σύνολο της αγροτικής παραγωγής και όχι αποσπασματικά (ζωική, φυτική, οινοποιία κλπ), καθώς και γνώση για την προώθηση του αγροτικού προϊόντος (από την παραγωγή στην τυποποίηση). Επίσης, λείπει η οριζόντια εκπαίδευση που συνδέει την αγροτική παραγωγή με άλλους κλάδους, πχ. τουρισμός (πώς στήνω μια αγροτουριστική επιχείρηση, πώς συνδέομαι με τουριστικές επιχειρήσεις), βιοτεχνία (πώς αξιοποιώ το μαλλί, τα κλαδέματα κλπ κλπ.). Μια εθνική αγροτική σχολή θα μπορούσε ίσως να καλύψει αυτό το κενό και να αναβαθμίσει την αγροτική εκπαίδευση στο σύνολό της.
- Άλλο μεγάλο πρόβλημα είναι η **διασπορά σχολών** και αμφιλεγόμενη αποτελεσματικότητα των φορέων που προσφέρουν επαγγελματική εκπαίδευση: ΙΕΚ, ΕΠΑΛ, ιδιωτικά κέντρα, ΕΛΓΟ, σεμινάρια Δήμων κλπ. κλπ.
- Ας αφήσουμε όμως τους ειδικούς να μας καταθέσουν τις προτάσεις τους που είναι και ο στόχος της ημερίδας αυτής.